

Տեսանք իւրաքանչիւր նկարագրէն՝ թէ այդ զոյգերն իրարու հոմանիշ չեն բնամեր քով: Անտեղի է ենթադրել հոմանշուութիւն մը նոյն իսկ երկրորդական նշանակութեամբ ալ՝ որ չկան: Այս տեղ ընդ հակառակն կայ թարգմանութեան մէկ գաղտնիքը, որ սրատես աչաց միայն նշամարելի է: Իմ համեմատական խուզարկութիւնքս ոսկեդարու թարգմանութեանց մէջ՝ լիուլի փաստերով ցոյց տուին ինձ, որ մեր նախնիք ոչ միայն բնագրաց լեզուէն են հայացուցեր, այլ յաճախ իմաստներն ալ: Չեն շատացած բառին դէմ դրնել ճիշդ անոր հայ հոմանիշը, այլ շատ անգամ այնպիսի բառեր են գործածեր, որով հայ ընթերցողին կենցաղին մերձեցնէին բնագրին ընթերցուածը, եւ ընտանի ձեւով մը ներկայացնէին զայն անոր: Այն պարագային մէջ, ուր Հայը «սափոր» մը կը գործածէր, թարգմանիչը զայս դրեր է նծրօսին դէմ, թէեւ սա աւելի «թակոյկ» նշանակէր. եւ վերջինս դրեր է իրեն յարմար տեղւոյն մէջ միայն: Հայերը քրատիթ (խառնարան) չունէին. ուրեմն ուր որ անհրաժեշտ չէր յայտնի ընել այդ բառին իմաստը, զայն թարգմաններ են տարբեր բառերով, զոր օրինակ «թակոյկ»: Տեսեր են՝ որ Հայոց «սկահը» լա-